

VIRU

FOLK

2022

รายงานสืบเนื่องการนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ทางด้านศิลปกรรมระดับชาติ
มหกรรมวัฒนธรรมท้องถิ่นร่วมสมัย ครั้งที่ 4

29 - 30 พฤศจิกายน 2565
(ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์)

โดย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

รายงานสืบเนื่องการนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ทางด้านศิลปกรรมระดับชาติ
“มหกรรมวัฒนธรรมท้องถิ่นร่วมสมัย” ครั้งที่ 4 พ.ศ. 2565
โดย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี
จำนวน 376 หน้า

ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ คชสิทธิ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภิกขุดี กัลยาณมิตร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมทรง บรรจงธิดาทานต์

คณะกรรมการจัดทำรายงานสืบเนื่อง

อาจารย์ศศิพร เหลืองไพฑูรย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิภาพร ด้รทสวัสด์
อาจารย์ ดร.ดวงกมล ทองอยู่
อาจารย์มนทิรา มะโนรินทร์
อาจารย์มนฤดี ช่วงจำ
นายกฤตนันท์ ในจิต

ฝ่ายพิสูจน์อักษร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรศิริ นาควัชร	อาจารย์ศิวอนันท์ นิลพานิชย์
อาจารย์ประกาศิต ประกอบพล	อาจารย์ฤทัย สำเนียงเสนาะ
อาจารย์ ดร.เนมิ อุณากรสวัสดิ์	อาจารย์สุคนธา พุสุวรรณ
อาจารย์สุพรรณิ เรืองสงค์	อาจารย์บุญกุล สเนลกริพ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิระศักดิ์ สังเมข	นางสาวศิริลักษณ์ ประเจียด

ออกแบบ

วรรณสิญจน์ และคณะ

เผยแพร่ผ่านระบบออนไลน์

husovru.ac.th

คำนิยาม

รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ คชสิทธิ์

รักษาราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

การนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ทางด้านศิลปกรรมระดับชาติ ครั้งที่ 4 ซึ่งจัดโดยคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ถือเป็นส่วนช่วยในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมได้เป็นอย่างดี ในอีกทางหนึ่งมีได้เห็นชื่องานที่ว่า “มหกรรมวัฒนธรรมท้องถิ่นร่วมสมัย” ยิ่งเป็นการตอกย้ำว่าการดำเนินงานนั้นไม่ได้ทิ้งรากเหง้าแต่เดิมของถิ่นเรา และไม่ว่าจะอยู่ในถิ่นไหน ๆ ย่อมรักษาศิลปวัฒนธรรมของตนเองมิให้สูญหายไปตามกาลเวลา ดังที่หลายท่านได้ร่วมนำเสนอผลงานมาในครั้งนี้

ขอชื่นชม และรู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้มีโอกาสเป็นเจ้าภาพในการจัดเวทีสำหรับนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ทางด้านศิลปกรรมระดับชาติ ซึ่งการเผยแพร่ในครั้งนี้จักเป็นส่วนช่วยให้ผู้ที่สนใจโดยทั่วไปมีโอกาสได้เรียนรู้และเกิดสุนทรียะผ่านการรับชม และได้ศึกษากรอบแนวคิด วิธีการดำเนินงาน และได้ข้อเสนอแนะจากการสร้างสรรค์ผลงาน อันจะสามารถนำไปปรับใช้ในโอกาสต่อ ๆ ไป และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านที่ร่วมนำเสนอผลงานในครั้งนี้ จะให้เกียรติต่อคณะผู้จัดงานในการส่งผลงานอันทรงคุณค่า มาร่วมเสนอในเวทีแห่งนี้อีกครั้ง

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ คชสิทธิ์)

รักษาราชการแทนอธิการบดี

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

FOLK 2022

สารบัญ

เรื่อง	หน้าที่
คำนิยม	
สารบัญ	
<u>ผลงานสร้างสรรค์ทางด้านดุริยางคศิลป์</u>	
1. ฤดูกาล สำหรับ สดริงควอดก นวกถพ นพสุวรรณ	1-18
2. การสร้างสรรค์บทเพลงพื้นบ้าน “สุนทรีศิลป์ถิ่นโคราช” คีตารัก ร่มโพธิ์	19-28
3. การประพันธ์เพลงชุด “กศพิธราชธรรม” สำหรับแซกโซโฟน และวงเครื่องสายสี่ชิ้น ณัฐพล เพ็ญอักษร	29-40
4. บทเพลง “กกหลงบลูส์” สำหรับวงดนตรีล้านนาร่วมสมัย ดิเรก เกตุพระจันทร์	41-56
5. การสร้างสรรค์เดี่ยวซอด้วง เพลงหกบก สามชั้น รัชวิช มุสิกการุณ	57-64
6. การสร้างสรรค์เพลงเดี่ยวพราหมณ์ดีดน้ำเต้า สามชั้น สำหรับซอด้วง ตั้งปณิธาน อารีย์	65-74
7. ผลงานสร้างสรรค์ ทางเดี่ยวซอด้วง เพลงลาวแพน โดยใช้รูปแบบการวางนิ้วแบบพิเศษ สุรพงษ์ บ้านไทรทอง	75-82
8. การประพันธ์เพลงพื้นบ้านอีสานลายพระพุทธรูปมากบัวบาน ภิกพ ปิ่นแก้ว	83-92
9. ผลงานสร้างสรรค์ การเรียบเรียงและปรับวงเพลงอุทิศเรน เทา สำหรับวงมโหรี สุพัตรา วิไลลักษณ์ ธนาธิป เพ้าพันธุ์ ตั้งปณิธาน อารีย์ และคณะ	93-100
10. เพลงชุด “พ็อนย่าง” สำหรับเดี่ยวไวโอลิน เอกชัย พุทธิรักษ์ สรวิวัฒน์ วาทะวัฒน์ และพูนสุข กุหลาบวงษ์	101-116
11. การสร้างสรรค์เดี่ยววงฆ้องเพลงพญาครวญ สามชั้น สกลพัฒน์ โคตรตันติ	117-128
12. ป้ายดาบ สำหรับวงออร์เคสตรา ธนัช ชววิสุทธิกุล	129-136

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้าที่
13. ขึ้นพลับพลา 12 สำเนียงเสียงภาษา <i>ศัณฺฑ ปุณฺณพิทักษ์ รชต คีตโชติบัณฑิต และมนตรี พันธุ์รอด</i>	137-146
14. เดี่ยวชออุเพลงม้าย่อง 3 ชั้น <i>รชต คีตโชติบัณฑิต</i>	147-154
15. พระจันทร์ทรงกลด <i>ประพันธ์ศักดิ์ พุ่มอินทร์</i>	155-170
16. การสร้างสรรค์ทางเดี่ยวชอดวง เพลงหกบก สามชั้น <i>สุณิสา ศิริรักษ์</i>	171-178
17. การประพันธ์ทางเดี่ยวขลุ่ยเพียงออ เพลงสุรินทราหู สามชั้น <i>ไชยวุธ โกศล</i>	179-188
18. การประพันธ์ทางเดี่ยวขลุ่ยเพียงออ เพลงสุรินทราหู สามชั้น <i>วรเชษฐ์ วรพุกพันธ์</i>	189-200
<u>ผลงานสร้างสรรค์ทางด้านทัศนศิลป์</u>	
1. พลัดกันที่ฟ้าขาวม้า "เฮือนเฮา" <i>นันทิยา ดอนเกิด</i>	201-218
2. การเปลี่ยนแปลง...ตามกาล...11.22 <i>เขมา แฉ่งฉายา</i>	219-226
3. อัตลักษณ์โนราในศิลปนามธรรม 1 <i>รื่นฤทัย รอดสุพรรณ</i>	227-234
4. การสร้างสรรค์ผลงานลายผ้าทอประจำจังหวัดปทุมธานี "ลายปักมณี" <i>กฤตนันท์ ในจิต</i>	235-240
5. การออกแบบเครื่องประดับร่วมสมัยเชิงวัฒนธรรม แรงบันดาลใจดลองค์สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี <i>วรชัย รวบรวมเลิศ และพิมพ์ทอง กองมพคุณ</i>	241-250
6. บรรยากาศความชุ่มชื้นในจิตใจของข้าพเจ้า <i>มานัส แก้วโยธา</i>	251-260
7. ความสัมพันธ์ <i>กิตติพันธุ์ ชินวรรณโชติ</i>	261-272

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้าที่
8. ความสุขของผีเปรต <i>ตมึสา กิพยะ</i>	273-284
9. ไทยทรงราตรี <i>ภักรา อัตตวิริยะสกุล</i>	285-292
10. การออกแบบและพัฒนารถส่งของกึ่งอัตโนมัติภายในโรงพยาบาล <i>ธาดา กิตติเลิศวานิชกุล และวรุฒ มณีมาโรจน์</i>	293-306
11. การออกแบบและพัฒนาสเกตบอร์ดจากพลาสติกรีไซเคิล <i>ศุภกร สมมิตร และดุสิต กองเปรมจิตต์</i>	307-316
12. การสร้างสรรค์คุณค่าลายก๊ากูสู่งานเฟอร์นิเจอร์ไม้รับแขก <i>พรพิมล บาสี และณัฐนากร แต้มแท่ง</i>	317-328
13. การอนุรักษ์สถาปัตยกรรมพื้นถิ่นด้วยเทคโนโลยีการออกแบบ 3 มิติ บ้านเสายองหิน ตำบลหินขาว อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ <i>ธนวรรณ ท้าวนอก</i>	329-336
14. อี๊ดอัด <i>บุญล หนั่นราม</i>	337-342
15. จงเป็นสิ่งที่สวยงาม <i>นิศาชล เกตุภูงา</i>	343-346
16. อดีตถึงปัจจุบัน <i>นพรัตน์ อินทิตานนท์</i>	347-354
17. คุณค่าของครอบครัว <i>รัฐธีร์ สัญชาติเจตน์กุล</i>	355-358
18. พ่อของฉัน <i>ฐาปนา เจริญถิ่น</i>	359-366
19. ความทรงจำในอดีตและพื้นที่แห่งความคิดถึง <i>อิศริยาภรณ์ ปรีชาเดช</i>	367-372
20. โลกประหลาด <i>โซนิดา ดุลประเสริฐ</i>	373-376
21. ชีวิตที่นิรันดร์ <i>ภูริภัต หงส์สิงห์</i>	377-382
22. บ้านที่ไม่เป็นจริง <i>รัตนภรณ์ พึ่งญาติ</i>	383-388

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้าที่
ผลงานสร้างสรรค์ทางด้านการแสดง	
1. ระบายลพระนางเซิง ธนกร สุวรรณอำภา นฤมล ณ นคร ฤทธิชนก ศษเสนี และคณะ	389-396
2. พ็อนเกิดพระกษัตริย์สมเด็จพระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง พนารัตน์ ศิลแสน จิราภรณ์ วัฒนศิลป์ศิริ และสิทธิดัย ตั้งจิตพัฒนกุล	397-406
3. พระเวสสันดรคินนคร กิตตินันท์ พรพรรณประภา มนุศักดิ์ เรืองเดช และชัยวัช ทัพธานี	407-414
4. ยับ-ยุบ: การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากคติลัทธิตันตระ วิทวัส กรมณีโรจน์	415-424
5. จิตรลักษณ์วัฒนธรรมวัดละมุด บงกช กิพย์สุนทนา และธนสิทธิ์ ชมชิด	424-430
6. ลื้อโปย กว๊าน โมน สกาย กชกร ชิตท้วม ธนันทพัชร อัศวเสมาชัย คมชวัชร พสุริจันทร์แดง และอัมรินทร์ แรงเพชร	431-438
7. พรานจับนางมโนราห์ จุติกา ไทศลเหมมณี ทิลาภา คงพัฒน์ และจักรวัฒน์ เพ็ชรเรือง	439-444
8. รำนางสุวรรณกับยุมากรงเครื่อง กุลนาถ พุ่มอำภา	445-450
9. โขนบุญแจกข้าว สมศักดิ์ บัวบุตร หฤทัย นัยโมทย์ กนกวรรณ แคว้นคอนฉิม พงศธร กัทธนา และอัศรเดช แดนนุหล่อม	451-460
10. นครศรี อัตวิทักษ์ชุมชน ธนสิทธิ์ ชมชิด และบงกช กิพย์สุนทนา	461-466
11. นครศรี อัตวิทักษ์ชุมชน ทองพูล มุขรักษ์	467-476
12. สถาปัตยกรรม "เทรอดเพล" วัดไทร บงกช กิพย์สุนทนา และธนสิทธิ์ ชมชิด	477-482
13. วันยวีก - มัจฉานุทรงเครื่อง นักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรีปีที่ 4 รุ่นที่ 23 อาจารย์ที่ปรึกษาการแสดง ได้แก่ ว่าที่ร้อยตรีจตุพร ภักดี และนายชานนท์ กัสสะ	483-490

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้าที่
14. อัญหัตถ์มหาเจดีย์หลวง ชัพวิชัย ใจหาญ พงษ์เพชร สุทธวงศ์ และคณะ	491-500
15. รามัญ กษพร ยังประเสริฐ ลักษณิกานต์ มอญพิมาย พิษณุภาค เพ็ญจันทร์ และลักขณา แสงแดง	501-508
16. ระบายเงอรงค์วัดท่าพุท ธนสิทธิ์ ชมชิด บงกช ทิพย์สุมนทา และกรวิภา เลาศรีรัตนชัย	509-514
17. ตีหมัดักน้ำ กนิษฐา สังข์รัตน์ อานนท์ หวานเพชร อัมพร ใจเดื่อง และคณะ	515-524
18. จมฉาย ปิยะเนตร สุวรรณศรี อภิญา พานามอญ ศุภรัตน์ สมบูรณ์ทรัพย์	525-532
19. คุโณธิ นักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรีปีที่ 4 รุ่นที่ 23 อาจารย์ที่ปรึกษาการเสด็จ นางสาวนันทนา สาริตสมมนต์ และนายชานนท์ กัสสะ	533-540
20. วานจันหัน ณัฐวรรณ เอี่ยมกระจำง ศศิมาพร สิงห์แก้ว สุชานันท์ เจริญคง และคณะ	541-548
21. นฤตยอัปสราสักการ ศศิวิมล บุตวงษ์ สุดารัตน์ โกสินันท์ จักรกฤษณ์ พิมพ์ และพัชรินทร์ ร่มโพธิ์ชื่น	549-554
22. วัฒนธรรมแห่งสายน้ำ พิทักษ์ เพื่อกมี ชินภัทร มีทอง อดิศักดิ์ สองมา และคณะ	555-564
23. รณะศิลป์ ที่นวนันธุ์ วนัย กาฬวงศ์ ชลาลัย วงศ์อารีย์ นฤมล จิตต์หาญ เสาวรัตน์ ทศตะ และนพรัตน์ บรรณาลัย	565-572
24. ประมุขนครินทร์ ชุดิภาณูจน์ หวันธรรมา อรุณรัตน์ ทรงประโคน ณรงค์ชัย ไกรวารี และมนทิรา มะโนรินทร์	573-578

การอนุรักษ์สถาปัตยกรรมพื้นถิ่นด้วยเทคโนโลยีการออกแบบ 3 มิติ
บ้านเสายองหิน ตำบลหินขาว อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์
CONSERVATION OF URBAN ARCHITECTURE WITH 3D DESIGN
TECHNOLOGY, SAO YONG HIN HOUSE, HIN HAO SUBDISTRICT,
LOM KAO DISTRICT PHETCHABUN PROVINCE

ธนวรรณ ท้าวนอก

สาขาการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คณะเทคโนโลยีการเกษตรและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ประเภทผลงานสร้างสรรค์ทางด้าน ทศศิลป์

บทคัดย่อ

บ้านเสายองหิน ตั้งอยู่ในชุมชนภูผกั๊ว ตำบลหินขาว อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นชุมชนที่มีประวัติความเป็นมาที่น่าสนใจ โดยได้รับการสันนิษฐานว่าชุมชนถูกจัดตั้งขึ้นจากการอพยพย้ายถิ่นฐานมาจากพวกลาวพุงดำ ซึ่งสืบเชื้อสายมาจากหลวงพระบางหรือเวียงจันทน์ การวิจัยนี้มีเป้าหมายในการศึกษาความเป็นมา การจัดเก็บข้อมูลทางด้านวัฒนธรรม ภูมิปัญญาการสร้างบ้านเสายองหินของชุมชนโบราณ เพื่อการประยุกต์ใช้สำหรับการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมพื้นถิ่นด้วยเทคโนโลยีการออกแบบ 3 มิติ ณ บ้านภูผกั๊ว ตำบลหินขาว อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ การวิจัยพบว่า ตัวเรือนสะท้อนความสัมพันธ์ในหลายมิติ มีการใช้เทคนิคการก่อสร้างที่เฉพาะตัว กลุ่มเรือนที่มีการปรับเปลี่ยน เกิดจากหลายปัจจัย เช่น ลักษณะการใช้งาน เทคนิคการก่อสร้าง และฐานะทางเศรษฐกิจ

Abstract

Yong Hin House is located in Phu Phak Sai Community, Hin Hao Subdistrict, Lom Kao District, Phetchabun Province. The community has an interesting history background. It has been assumed that the community was established by immigration from the Lao Phung Dam people descended from Luang Prabang or Vientiane. This research aims to study the background, cultural data storage, wisdom of building Sao Young Hin Houses of ancient communities for the application of vernacular architecture preservation with 3D design technology at Phu Phak Sai Hin Hao Subdistrict, Lom Kao District, Phetchabun Province. The study found that the housing reflected the relationship in many dimensions. The house was built by using a unique construction technique. The modified house group was caused by many factors such as the nature of use, construction technique and economic status.

ความเป็นมาและความสำคัญ

อำเภอหล่มเก่าเป็นชุมชนดั้งเดิม ตั้งอยู่ทางตอนเหนือของจังหวัดเพชรบูรณ์ สันนิษฐานว่าเป็นเมืองขนาดเล็กในสมัยสุโขทัยที่เรียกว่า “เมืองลม” หรือ “เมืองหล่ม” ซึ่งสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ได้ทรงสันนิษฐานว่ากลุ่มคนพื้นเมืองของหล่มสักและหล่มเก่า อาจเป็นพวกลาวพุงดำ สืบเชื้อสายมาจากหลวงพระบางหรือเวียงจันทน์ ทั้งนี้สำเนียงภาษาเหมือนกันทุกอย่าง อีกทั้งยังมีโบราณสถานที่คล้ายกับล้านช้างอย่างมาก ชุมชนภูฝักไข่ ตั้งอยู่ทางตอนเหนือของจังหวัดเพชรบูรณ์ อยู่บนบริเวณรอยต่อกับจังหวัดเลย ซึ่งมีดินแดนติดกับประเทศลาว ก่อตั้งมาประมาณ 200 ปี อพยพจากเมืองหลวงพระบาง เดินทางเข้ามาตั้งถิ่นฐานทำมาหากินในพื้นที่ดังกล่าว แล้วตั้งชื่อหมู่บ้านว่า “ภูฝักไข่” ซึ่งได้มาจากบริเวณนั้นมีฝักไข่เป็นจำนวนมาก ชาวบ้านจึงนำมาตั้งเป็นชื่อหมู่บ้าน สภาพภูมิประเทศของชุมชนเป็นที่ราบลุ่มเนินเขา มีลำคลองไหลผ่าน ลักษณะชุมชนเป็นสังคมชนบท เป็นชุมชนขนาดเล็กทำให้วิถีการใช้ชีวิตมีความเปลี่ยนแปลงน้อยเมื่อเทียบกับยุคสมัยปัจจุบัน ส่งผลให้สภาพสังคม วัฒนธรรม และรูปแบบสถาปัตยกรรมยังคงรูปแบบเดิมที่มีอัตลักษณ์เฉพาะตัว เป็นภูมิปัญญาที่ถูกถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ บ้านภูฝักไข่เป็นชุมชนที่มีสถาปัตยกรรมพื้นบ้านเป็นเอกลักษณ์อีกอย่างหนึ่ง โดยจะนิยมสร้างบ้านด้วยไม้ เกล็ดลักษณะที่เด่นชัดจะอยู่ที่เสาด้านเป็นไม้เนื้อแข็ง ตั้งอยู่บนหินจะไม่ได้สัมผัสกับพื้นดินโดยตรง ซึ่งเรียกว่า “บ้านเสายองหิน” หินที่นำมาใช้ก็เป็นหินจากลำน้ำที่ไหลผ่านหมู่บ้าน ภูมิปัญญาในการก่อสร้างบ้านเสายองหินนั้นเพื่อป้องกันแรงลมและแผ่นดินไหว เพราะการตั้งเสาด้านนั้นจะทำให้เกิดความยืดหยุ่นของตัวเสากับฐานหิน ช่วยป้องกันความชื้นและปลวกเพราะเสาด้านไม่ได้สัมผัสดินโดยตรง

ผลงานสร้างสรรค์ เรื่อง การอนุรักษ์สถาปัตยกรรมพื้นถิ่นด้วยเทคโนโลยีการออกแบบ 3 มิติ บ้านเสายองหิน ตำบลหินขาว อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นการศึกษาความเป็นมาและภูมิปัญญาการสร้างบ้านเสายองหินโดยมีการเก็บข้อมูลในหลายรูปแบบ เช่น การเก็บข้อมูลด้วยภาพถ่าย ภาพวาด แล้วจึงนำมาถอดแบบ ขนาด สัดส่วน แล้วจึงใช้การสร้างสร้งผลงานด้วยโปรแกรม 3 มิติ เพื่อทำการบันทึกเป็นข้อมูลที่ใช้เป็นฐานข้อมูล ที่สามารถนำไปต่อยอดเป็นผลงานหุ่นจำลองที่ต่อยอดไปสู่ผลงานของที่ระลึกได้ โดยใช้การขึ้นรูปจากเครื่องพิมพ์ 3 มิติ รวมถึงสื่อการพิมพ์อื่น ๆ

วัตถุประสงค์

ศึกษาความเป็นมา จัดเก็บข้อมูลทางด้านวัฒนธรรม ภูมิปัญญาการสร้างบ้านเสายองหินของชุมชนโบราณ เพื่อการประยุกต์ใช้สำหรับการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมพื้นถิ่นด้วยเทคโนโลยีการออกแบบ 3 มิติ ณ บ้านภูฝักไข่ ตำบลหินขาว อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ (2519: 10) ได้ทรงสันนิษฐานว่ากลุ่มคนพื้นเมืองของหล่มสักและหล่มเก่า อาจเป็นพวกลาวพุงดำ สืบเชื้อสายมาจากหลวงพระบางหรือเวียงจันทน์ ทั้งนี้สำเนียงภาษาเหมือนกันทุกอย่าง อีกทั้งยังมีโบราณสถานที่คล้ายกับล้านช้างอย่างมาก

สงค์ศักดิ์ อ่อนสุวรรณ (2552) ได้กล่าวถึงชุมชนภูฝักไข่ เป็นส่วนหนึ่งของตำบลหินขาว อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ ตั้งอยู่ทางตอนเหนือของจังหวัดเพชรบูรณ์ บริเวณรอยต่อกับจังหวัดเลย ซึ่งมีพรมแดนติดกับประเทศลาว และมีระยะห่างจากชายแดนประเทศลาวประมาณ 70 กิโลเมตร ประวัติความเป็นมาของชุมชนบ้านภูฝักไข่ ก่อตั้งมาประมาณ 200 ปี โดยในปี พ.ศ. 2341 มีนายทองสา เป็นหัวหน้าพาผู้คนจำนวน 20 คน อพยพจากเมืองหลวงพระบาง ประเทศลาว มาถึงบริเวณที่เหมาะสมกับการตั้งถิ่นฐานทำมาหากิน บริเวณภูเขาที่มีฝักไข่ขึ้นเป็นจำนวนมาก จึงตั้งชื่อ หมู่บ้านว่า “บ้านภูฝักไข่” สภาพภูมิประเทศของชุมชน เป็นที่ราบลุ่มเนินเขา มีลำคลองไหลผ่าน ลักษณะชุมชนเป็นสังคมชนบท ยังชีพด้วยเกษตรกรรม มีหัตถกรรมสิ่งทอ ที่เป็นภูมิปัญญาส่งต่อกันมา การคมนาคมมีถนนขนาดเล็กเดินทางเข้าออกชุมชน ด้วยตำแหน่งที่ตั้ง ที่ซ่อนตัวจากถนนสายหลัก

และอยู่ท่ามกลางสิ่งแวดล้อมที่ขนาดเล็ก ทำให้วิถีชีวิต ของชาวชุมชนภูผาก๊วย มีความเปลี่ยนแปลงน้อยเมื่อเทียบกับยุคสมัยปัจจุบัน ส่งผลให้สภาพสังคม วัฒนธรรม และ รูปแบบสถาปัตยกรรมยังคงรูปแบบเดิม ที่มีอัตลักษณ์เฉพาะตัวเป็นภูมิปัญญาที่ถูกถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ

ชนิษฐา ปานศรี (2559) จากการศึกษาภาพรวมของสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นที่มีการวางเสาไม้โครงสร้างของอาคารบนก้อนหินนั้น พบว่า ในวัฒนธรรมการก่อสร้างของกลุ่มคนผู้พูดภาษาตระกูลไทนั้นมีการใช้ภูมิปัญญาดังกล่าวในการก่อสร้างทั้งอาคารพุทธศาสนสถาน ตลอดจนสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นเรือนที่อยู่อาศัย ทั้งนี้จากการสำรวจองค์ความรู้จากการศึกษาที่ผ่านมา ร่วมกับการลงภาคสนามสำรวจในพื้นที่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ภาคพื้นทวีปในเขตที่อยู่ภายใต้อิทธิพลของกลุ่มคนผู้พูดภาษาตระกูลไท ทั้งนี้ แหล่งที่พบเรือนที่มีต้นเสาหิน ได้แก่ชุมชนของกลุ่มชนชาติพันธุ์ผู้พูดภาษาตระกูลไท และกลุ่มชนชาติพันธุ์กลุ่มน้อยอื่น ๆ ที่ตั้งถิ่นฐานในพื้นที่ภาคเหนือของสปป.ลาว (Chapenter, 2003) ชุมชนของกลุ่มชนชาติพันธุ์ผู้พูดภาษาตระกูลไทที่ตั้งถิ่นฐานในพื้นที่ภาคเหนือของเวียดนาม ชุมชนของกลุ่มชนชาติพันธุ์ผู้พูดภาษาตระกูลไท ที่ตั้งถิ่นฐานในพื้นที่รัฐฉาน เมียนมา ตลอดจนพื้นที่ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย

วิธีดำเนินงานสร้างสรรค์

การอนุรักษ์สถาปัตยกรรมพื้นถิ่นด้วยเทคโนโลยีการออกแบบ 3 มิติ บ้านเสายองหิน ตำบลหินฮาว อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการเก็บข้อมูลปฐมภูมิโดยการลงพื้นที่สำรวจวัดขนาดจากพื้นที่จริงของเรือนพื้นถิ่นที่ตั้งเสาไม้บนก้อนหิน และการสำรวจข้อมูลทุติยภูมิประเภทต่าง ๆ จากเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง แล้วจึงทำการประมวลผลข้อมูลเพื่อนำไปสร้างเป็น เรือนพื้นถิ่นด้วยเทคโนโลยีการออกแบบ 3 มิติ

การสร้างสรรค์ผลงาน

การอนุรักษ์สถาปัตยกรรมพื้นถิ่นด้วยเทคโนโลยีการออกแบบ 3 มิติ บ้านเสายองหิน ตำบลหินฮาว อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นการศึกษาความเป็นมาและภูมิปัญญาการสร้างบ้านเสายองหินโดยมีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการเก็บข้อมูลด้วยภาพถ่าย ภาพวาด แล้วจึงนำมาถอดแบบ ขนาด สัดส่วน แล้วจึงใช้การสร้างสรรค์ผลงานด้วยโปรแกรม 3 มิติ เพื่อทำการบันทึกเป็นข้อมูลที่ใช้เป็นฐานข้อมูลที่สามารถนำไปต่อยอดเป็นผลงานหุ่นจำลองที่ต่อยอดไปสู่ผลงานของที่ระลึกได้ โดยใช้การขึ้นรูปจากเครื่องพิมพ์ 3 มิติ รวมถึงสื่อการพิมพ์อื่น ๆ

ขั้นตอนและกระบวนการสร้างสรรค์

กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมพื้นถิ่นด้วยเทคโนโลยีการออกแบบ 3 มิติ บ้านเสายองหิน ตำบลหินฮาว อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ มีขั้นตอนและกระบวนการสร้างสรรค์ ดังนี้

1. การเก็บข้อมูลปฐมภูมิ เป็นกระบวนการการศึกษาข้อมูลบ้านเสายองหิน โดยการลงพื้นที่สำรวจชุมชน สัมภาษณ์ การวัดขนาดของตัวเรือนบ้านเสายองหิน
2. การเก็บข้อมูลทุติยภูมิ เป็นกระบวนการการศึกษาข้อมูลด้านเอกสาร โดยศึกษาข้อมูลทางด้านประวัติศาสตร์ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม
3. การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากการนำข้อมูลที่ได้จากข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิมาทำการวิเคราะห์ เพื่อนำไปสู่การสร้างผลงานการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมพื้นถิ่นด้วยเทคโนโลยีการออกแบบ 3 มิติ

ประโยชน์ที่ได้รับ

ได้ผลงานสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น บ้านเสายองหิน ที่สร้างสรรค์ขึ้นด้วยโปรแกรมการออกแบบ 3 มิติ ที่สามารถนำไปใช้เป็นผลงานหุ่นจำลองที่ต่อยอดไปสู่ผลงานของฝากที่ระลึกได้

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

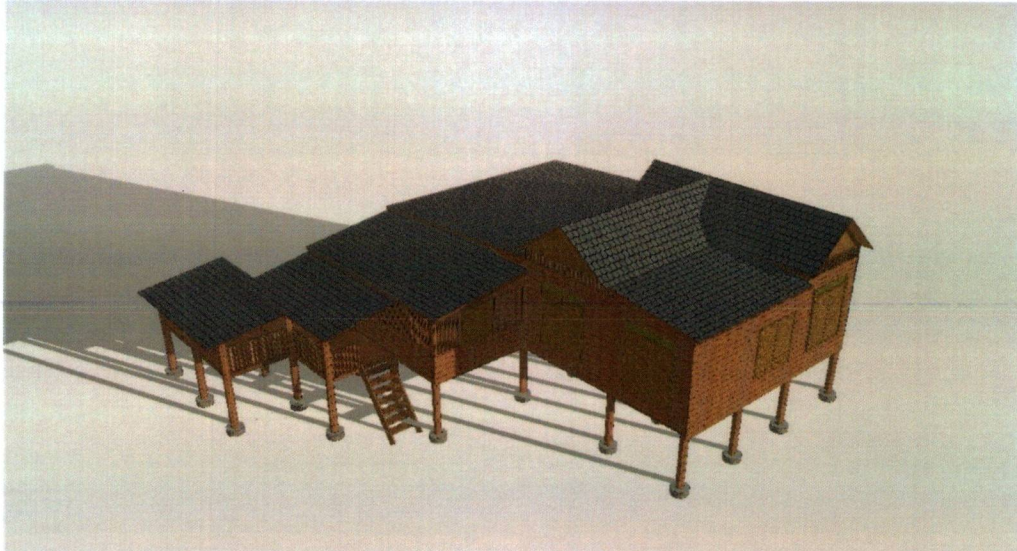
ผลงานการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมพื้นถิ่นด้วยเทคโนโลยีการออกแบบ 3 มิติ บ้านเสายองหิน ตำบลหินขาว อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้ทำการรวบรวมข้อมูลองค์ความรู้ของสถาปัตยกรรมบ้านเสายองหิน ซึ่งเป็นเรือนพื้นถิ่นของชาวไทยหล่ม ซึ่งได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีการก่อสร้างให้มีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของพื้นที่ โดยได้รับอิทธิพลมาจากกลุ่มชาติพันธุ์กลุ่มลาวหลวงพระบางจากการลงสำรวจพื้นที่ บ้านภูผกั๊ว ตำบลหินขาว พบบ้านเสายองหินหลงเหลืออยู่ไม่มากนัก เนื่องจากบางเรือนได้มีการรื้อถอน บางเรือนมีการปรับเปลี่ยน ต่อเติม จากโครงสร้างเดิมไปเป็นเรือนแบบร่วมสมัย เพื่อปรับให้เข้ากับวิถีชีวิตและการใช้งาน ในปัจจุบัน ทำให้สามารถพบเห็นเรือนดั้งเดิมได้น้อยลง อย่างไรก็ตามในเขตอำเภอหล่มเก่ายังคงมีอีกหลายหมู่บ้าน ที่มีเรือนเสายองหินให้ลงไปศึกษาและเก็บข้อมูลเชิงวัฒนธรรมและสถาปัตยกรรมได้

เอกสารอ้างอิง

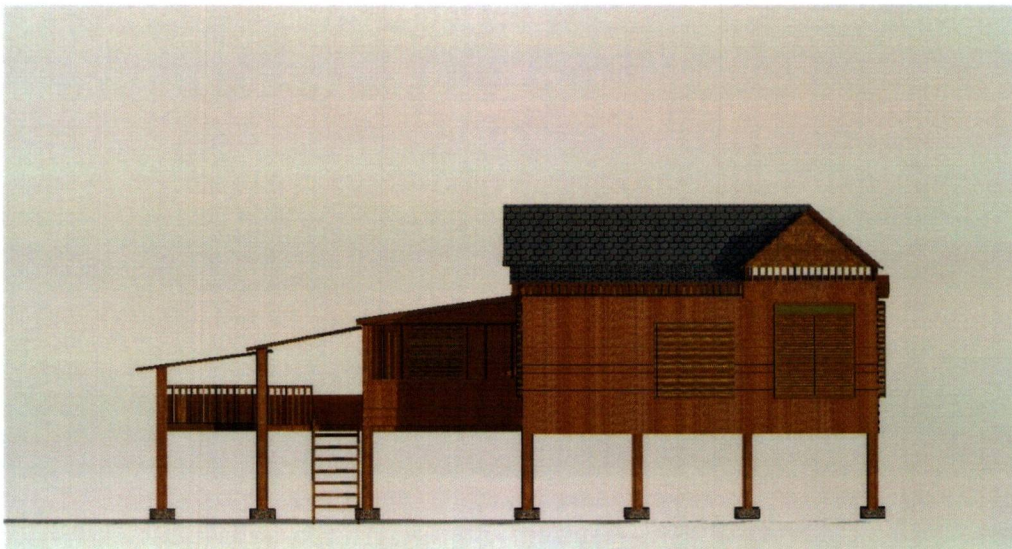
- ชนิษฐา ปานศรี. (2559). **เขียนเสายองหิน เรือนพื้นถิ่นที่อยู่อาศัยชาวไทยหล่ม บ้านแก่งโตน อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์**, หน้าจั่ว: ว่าด้วยสถาปัตยกรรม การออกแบบ และสภาพแวดล้อมวารสารวิชาการ ประจำคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับที่30 (มกราคม-ธันวาคม 2559), 235-249.
- สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ. (2519). **เรื่องเที่ยวที่ต่าง ๆ ภาค3 เล่าเรื่องมณฑลเพชรบูรณ์และเรื่องความไข้เมืองเพชรบูรณ์**. กรุงเทพฯ: วสัลย์การพิมพ์.
- สมพิศ สายบุญขึ้น และสุดดี คำมี. (2560). **การศึกษาคำศัพท์ไทหล่ม กรณีศึกษาอำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์**. ใน การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. วันที่ 10 มีนาคม 2560. (หน้า759-765). เพชรบูรณ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- ส่งศักดิ์ อ่อนสุพรรณ. (2562) **เรือนพื้นถิ่นชุมชนภูผกั๊ว ตำบลหินขาว อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์**. ใน งานประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยรังสิต ประจำปี 2562. วันที่ 29 เมษายน 2562. (หน้า 510-519). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยรังสิต.
- อานนท์ แจ่มศรี. (2565). **หล่มเก่า เมืองหล่มแต่โบราณ**. [ออนไลน์], เข้าถึงได้จาก: <http://lomkaothaigeo.wixsite.com/index/lom-kae>. (2565, 10 พฤศจิกายน).

ภาคผนวก

ภาพบ้านเสายองหิน

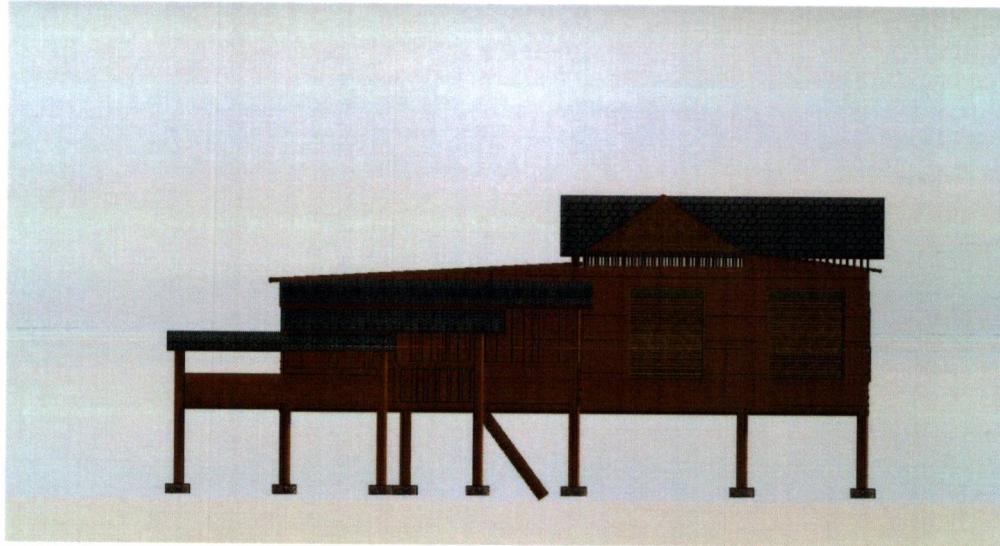

ภาพบ้านเสายองหินด้านหน้า

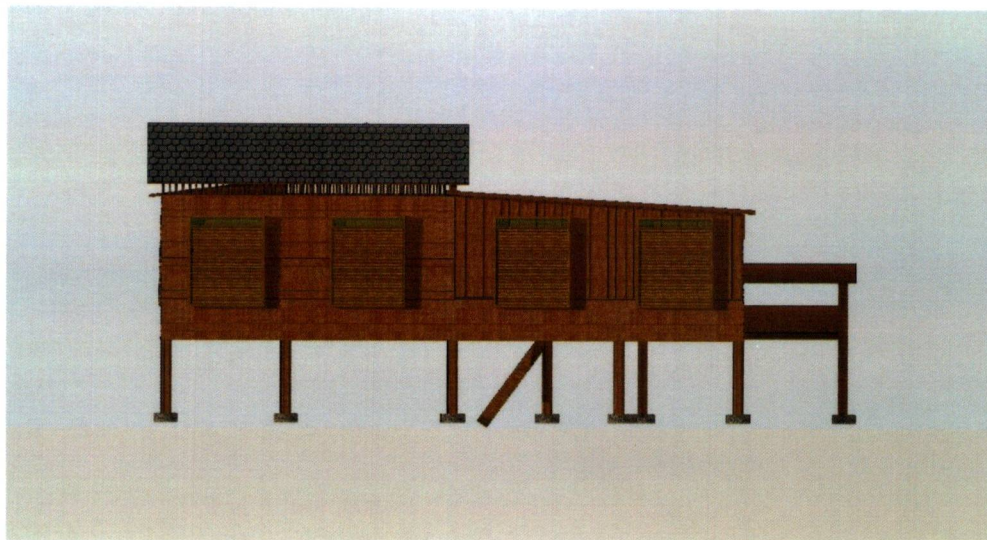

รายงานสืบเนื่องการนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ทางด้านศิลปกรรมระดับชาติ ครั้งที่ 4

The 4th National Creative Work Presentation of Fine Arts : VRU Contemporary Folk Festival 2022

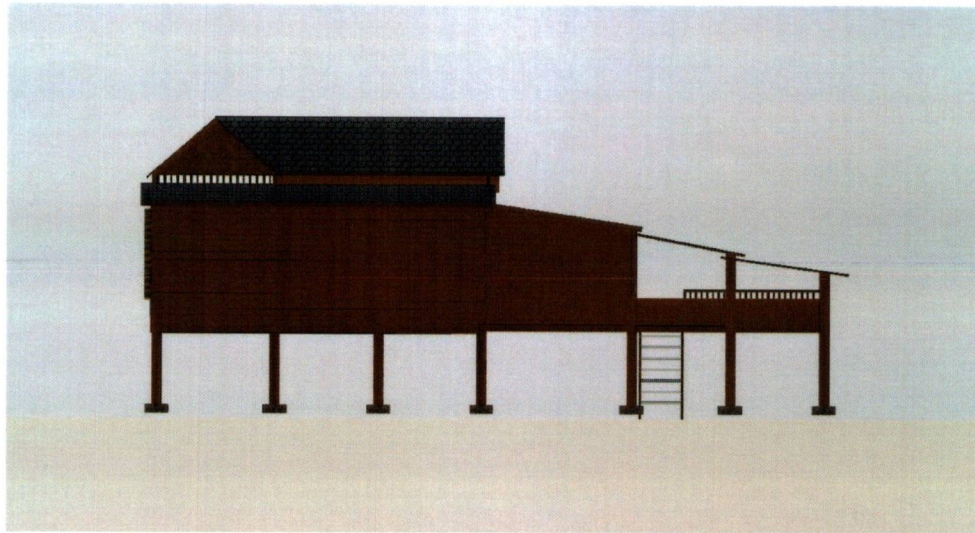
ภาพบ้านเสายองหินด้านข้าง

ภาพบ้านเสายองหินด้านข้าง

รายงานสืบเนื่องการนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ทางด้านศิลปกรรมระดับชาติ ครั้งที่ 4
The 4th National Creative Work Presentation of Fine Arts : VRU Contemporary Folk Festival 2022

ภาพบ้านเสายองหินด้านหลัง

รายงานสืบเนื่องการนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ทางด้านศิลปกรรมระดับชาติ ครั้งที่ 4

The 4th National Creative Work Presentation of Fine Arts : VRU Contemporary Folk Festival 2022

ที่ อว ๐๖๓๐.๐๕/๑๒๔๕

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี
๑ หมู่ ๒๐ ถ.พหลโยธิน ต.คลองหนึ่ง
อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี ๑๓๑๘๐

๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง แจ้งผลการพิจารณาและเชิญนำเสนอผลงานในการนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ทางด้านศิลปกรรม
ระดับชาติ “มหกรรมวัฒนธรรมท้องถิ่นร่วมสมัย” ครั้งที่ ๔

เรียน คุณธนวรรณ ท้าวนอก

ตามที่ท่านได้ส่งผลงานสร้างสรรค์ทางด้านทัศนศิลป์ ชื่อ การอนุรักษ์สถาปัตยกรรมพื้นถิ่นด้วย
เทคโนโลยีการออกแบบ ๓ มิติ บ้านเสายองหิน ตำบลหินขาว อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อขอรับการ
พิจารณาสำหรับงานนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ทางด้านศิลปกรรมระดับชาติ “มหกรรมวัฒนธรรมท้องถิ่นร่วมสมัย”
ครั้งที่ ๔ (The 4th National Creative Work Presentation of Fine Arts : VRU Contemporary Folk Festival
2022) ในวันอังคารที่ ๒๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์ ณ ห้อง SLB ๓๐๘ ชั้น ๓
อาคารเรียนรวมสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี นั้น

ในการนี้ คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองพิจารณาผลงานสร้างสรรค์ ได้พิจารณาตอบรับ
ผลงานของท่าน ให้เข้าร่วมนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ ในการนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ทางด้านศิลปกรรมระดับชาติ
“มหกรรมวัฒนธรรมท้องถิ่นร่วมสมัย” ครั้งที่ ๔ ทั้งนี้ ผลงานหลังจากปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
จะได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในเอกสารรายงานสืบเนื่องจากการนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ (Proceedings) ฉบับ
ออนไลน์ ซึ่งท่านสามารถติดตามรายละเอียดขั้นตอนการนำเสนอ และกำหนดการนำเสนอผลงานสร้างสรรค์เพิ่มเติม
ได้ที่เว็บไซต์ huso.vru.ac.th

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัตกิติ์ กัลยาณมิตร)
คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ผู้ประสานงาน อาจารย์ ดร.ออมสิริ ปานดำรงค์

โทร. ๐๖ ๑๖๖๙ ๗๘๘๒

สำนักงานคณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

โทร. ๐ ๒๕๒๙ ๓๙๑๔ ต่อ ๑๓๙ โทรสาร ๐ ๒๕๒๙ ๓๙๑๔ ต่อ ๑๓

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ husofolk@vru.ac.th